

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ВЕРКЄСНКО ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 22766/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

13 грудня 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Веркєєнко проти України»

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. Ж.-П. Коста, *Голова*,

п. І. Кабрал Баррето,

п. К. Юнгвірт,

п. В. Буткевич,

п. М. Угрехелідзе,

пані А. Мулароні,

пані Е. Фура-Сандстрьом, *судді*,

та пані С. Доллє, *Секретар секції*,

після обговорення в нарадчій кімнаті 22 листопада 2005 року, виносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 22766/02), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) громадянином України п. Левом Андрійовичем Веркєєнком (далі – заявник) 21 липня 2001 року.

2. Уряд України (далі – Уряд) представляли його Уповноважені - пані Валерія Лутковська, яку змінила пані Зоряна Бортновська.

3. 24 жовтня 2003 року Суд вирішив направити на комунікацію з Урядом-відповідачем скаргу за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції щодо тривалості виконання рішення Жовтневого районного суду м. Одеси і відсутності ефективних засобів захисту у зв'язку з цим. Відповідно до положень пункту 3 статті 29 Конвенції, він вирішив одночасно розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви.

ФАКТИ

4. Заявник народився у 1936 році і на цей час проживає в Одесі. Він є колишнім робітником державної компанії «Чорноморське морське пароплавство» (далі — ЧМП).

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

5. У 1997 році заявник подав позов проти ЧМП до Жовтневого районного суду м. Одеси про стягнення заборгованості з заробітної плати.

6. 6 жовтня 1998 року Жовтневий районний суд у м. Одеса зобов'язав ЧМП виплатити заявнику 3604 грн.¹ Судове рішення не оскаржувалось і вступило в законну силу 16 жовтня 1998 року.

7. 18 грудня 2000 року Міністерство юстиції проінформувало заявника, що судові рішення, винесене на його користь, не може бути

¹ 777,95 Євро

виконане невідкладно через недостатність грошових коштів у ЧМП. Зокрема, вони зазначали, що заборгованість ЧМП становить 20 095 905 грн., включаючи заборгованість із заробітної плати на суму 5 067 027 грн. Вони також зазначили, що здійснюється реалізація деякого майна та суден, що належали ЧМП.

8.28 травня 2001 року прокурор Жовтневого району м. Одеси проінформував заявника про те, що банківські рахунки ЧМП були арештовані державною виконавчою службою, проте 3 1997 року кошти на них відсутні.

9.26 грудня 2002 року заявник поінформував Суд про те, що рішення було виконане, оскільки 18 грудня 2002 року йому були виплачені 3604 грн.²

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

10. Відповідне національне законодавство викладене у рішенні від 27 липня 2004 року справі *«Ромашов проти України»* (заява № 67534/01, пп. 16-19).

ПРАВО

I. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ СКАРГ ЗАЯВНИКА ЗА ПУНКТОМ 2 СТАТТІ 4 ТА СТАТТЕЮ 17 КОНВЕНЦІЇ

11. Щодо скарг про порушення пункту 2 статті 4 та статті 17 Конвенції, які начебто захищають від неспроможності державних органів виконати остаточне рішення, винесене на користь заявника, Суд вважає, що вони є повністю необґрунтованими (пор. рішення від 27 липня 2004 року у справі *«Ромашов проти України»*, заява № 67534/01, п. 36). З цього слідує, що ця частина заяви є повністю необґрунтованою і має бути відхилена відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 ТА СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

12. Заявник скаржився на відмову державних органів виконати рішення Жовтневого районного суду м. Одеси від 6 жовтня 1998 року. Він стверджував, що тривалість провадження була нерозумною, в порушення пункту 1 статті 6 Конвенції, і що він не мав ефективних засобів захисту щодо невиконання, в порушення статті 13 Конвенції. У відповідних частинах ці статті передбачають:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом».

Стаття 13

«Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

² 777,95 Євро

А. Прийнятність

13. Уряд подав такі ж зауваження, як були вже відхилені Судом у справі *Ромашова* (див. згадане рішення у справі *«Ромашов проти України»*, пп. 28-33). Зокрема, він стверджував, що заявник не є «жертвою» порушення, оскільки рішення було виконане, і що він не вичерпав національні засоби захисту.

14. Суд вважає, що заявник має підстави скаржитись на свій статус «жертви» порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції, яке полягало у тривалій затримці виконання рішення від 6 жовтня 1998 року і неспроможності державних органів надати за це відшкодування. Таким чином, ця скарга має бути визнана прийнятною.

Б. Суть

15. У своїх зауваженнях Уряд подав аргументи такі ж, що і у справі *«Ромашов проти України»*, наполягаючи, що у цій справі не було порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції (див. згадане рішення у справі *«Ромашов проти України»*, пп. 28-33, 37).

16. Заявник не погоджувався.

17. Суд зазначає, що рішення Жовтневого районного суду м. Одеси від 6 жовтня 1998 року залишалось невиконаним до 18 грудня 2002 року і що ніякого відшкодування за цю затримку у чотири роки і два місяці заявнику надано не було.

18. Суд часто встановлював порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції у справах, що піднімають такі ж питання щодо державних чи таких, що контролюються державою, підприємств (див. рішення від 29 червня 2004 року у справі *«Войтенко проти України»*, заява № 18966/02, п. 43).

19. Розглянувши надані йому матеріали, Суд зазначає, що Уряд не подав фактів чи переконливих аргументів, що могли б переконати його зробити інший висновок у цій справі. Суд вважає, що відмовою протягом такого тривалого часу виконати винесене на користь заявника рішення, що підлягало виконанню, українські державні органи позбавили положення пункту 1 статті 6 Конвенції усього його практичного змісту. Більше того, заявник не мав жодного національного засобу захисту для відшкодування шкоди, завданої затримкою у провадженні у цій справі, як вимагається статтею 13.

20. Таким чином, у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 та статті 13 Конвенції.

II. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

21. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

А. Шкода і витрати на провадження у Суді

22. Заявник вимагав 10 360 ЄВРО на відшкодування матеріальної та нематеріальної шкоди. Заявник також вимагав відшкодування 26 ЄВРО, витрачених на провадження у Суді.

23. Уряд зазначав, що заявник не визначив та не обґрунтував свої вимоги щодо матеріальної шкоди. Уряд також вказував, що розмір відшкодування за завдану нематеріальну шкоду у десять разів перевищує суму, присуджену рішенням національного суду. Вони вважали, що встановлення порушення становитиме достатню справедливую сатисфакцію.

24. Об'єктивно оцінюючи ситуацію, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд на відшкодування матеріальної та нематеріальної шкоди і витрат на провадження у Суді присуджує заявнику загалом 2026 ЄВРО.

Б. Пеня

25. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скарги заявника за пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції прийнятними і решту заяви неприйнятною;

2. *Вирішує*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

3. *Вирішує*, що було порушення статті 13 Конвенції;

4. *Вирішує*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику 2026 ЄВРО (дві тисячі двадцять шість ЄВРО) на відшкодування матеріальної та нематеріальної шкоди, а також витрат на провадження у Суді, які мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу, плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявника;

(б) у випадку несплати чи несвоєчасної сплати державою-відповідачем належної заявникові суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 13 грудня 2005 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. ДОЛЛЄ

Ж.СП. КОСТА

Секретар секції

Голова секції